

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/4/2020
Identifikačné číslo spisu: 3616010141
Dátum vydania rozhodnutia: 07.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:3616010141.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Aleny Šiškovej a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Martiny Zeleňakovej na neverejnom zasadnutí konanom 7. apríla 2020 v Bratislave v trestnej veci obvineného A. D., pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) ods. 3 písm. b) Trestného zákona, vedenej na Okresnom súde Partizánske pod sp. zn. 1T/62/2016, o dovolaní, ktoré podal obvinený A. D. prostredníctvom obhajkyne JUDr. Kristíny Gerovej, advokátky v Topolčanoch, proti rozsudku Okresného súdu Partizánske z 19. októbra 2016, sp. zn. 1T/62/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. D. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Partizánske z 19. októbra 2016, sp. zn. 1T/62/2016, bol obvinený A. D. uznaný za vinného z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

dňa 16. októbra 2015 v čase okolo 11.30 hod. v Z., na ulici B. XXX/XX počas návštevy v byte č. XX na prvom poschodí, využil chvíľkovú neprítomnosť osoby, ktorá ho do bytu pozvala a zo stola v obývacej izbe odcudzil 1 ks mobilný telefón zn. Sencor, čiernej farby, typ Element P350, IMEI: XXXXXXXXXXXXXXXX, ktorý potom v meste Z. predal ďalšej osobe za sumu 7 eur, čím spôsobil poškodenú S. I. škodu vo výške 30 eur, pričom čin spáchal, hoci bol blokom na pokutu nezaplatenú na mieste vydaným Obvodným oddelením Policajného zboru v Partizánskom pod evid. č. bloku: 13031175 zo dňa 20. júla 2015, právoplatným 20. júla 2015 postihnutý za priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorého sa dopustil drobnou krádežou, za čo mu bola uložená pokuta 20 eur a čin spáchal, hoci bol rozsudkom Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2T/101/2014-120 zo dňa 28. júla 2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28. júla 2014 odsúdený i za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona.

Za to súd uložil obvinenému A. D. podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 54 Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona, § 36 písm. l) Trestného zákona, § 37 písm. m) Trestného zákona trest povinnej práce vo výmere 200 hodín.

Podľa § 55 ods. 1 Trestného zákona je obvinený povinný vykonať trest povinnej práce do jedného roka od nariadenia výkonu tohto trestu.

Podľa § 55 ods. 3 Trestného zákona je obvinený povinný vykonávať trest povinnej práce osobne a vo svojom voľnom čase bez nároku na odmenu.

Predmetný rozsudok Okresného súdu Partizánske o schválení dohody o vine a treste nadobudol právoplatnosť, s poukazom na ustanovenie § 334 ods. 5 Trestného poriadku, jeho vyhlásením, teda 19. októbra 2016.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený A. D. písomným podaním doručeným okresnému súdu 2. apríla 2019 dovolanie (pričom žiadal o ustanovenie obhajcu). Opatrením Okresného súdu Partizánske zo 7. augusta 2019, sp. zn. 1T/62/2016 bola obvinenému ustanovená obhajkyňa JUDr. Kristína Gerová. Obvinený prostredníctvom obhajkyne podal dovolanie doručené okresnému súdu 4. septembra 2019 z dôvodu uvedenom v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, teda, že v konaní bolo porušené právo na obhajobu zásadným spôsobom. Za zásadné porušenie jeho práv na obhajobu považuje vykonávanie úkonov v čase, keď bol pozbavený svojich práv. Rozsudkom Okresného súdu Partizánske, sp. zn. 2Ps 1/2011 z 21. septembra 2011 bol obvinený pozbavený spôsobilosti na právne úkony. Rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 3. októbra 2011. Za opatrovníka bol ustanovený A. D.. Spôsobilosť bola obvinenému vrátená až rozsudkom Okresného súdu Partizánske sp. zn. 2 Ps 11/2014 z 1. júna 2016, právoplatným 16. júla 2016. V predmetnej trestnej veci boli vykonané dva úkony, a to výsluch podozrivého dňa 19. októbra 2015 a výsluch obvineného 19. októbra 2015, bez akejkoľvek prítomnosti opatrovníka alebo obhajcu. V tomto postupe orgánov činných v trestnom konaní obvinený vidí zásadné porušenie jeho práv na obhajobu, keďže uvedené úkony sú zažurnalizované v spise a použité ako dôkaz v neprospech obvineného. Ako sa vyšetrovateľ dozvedel o tejto skutočnosti, bol výsluch obvineného opakovaný za prítomnosti všetkých osôb, ale procesne sa jeho postavenie nezmenilo. Podľa názoru obvineného jeho trestné stíhanie nemalo byť začaté, pre pochybnosti o jeho príčetnosti, ktorá mala byť vyriešená ako prvá. Pokiaľ sa trestné stíhanie začalo, bolo potrebné ho zastaviť pre nepríčetnosť s odkazom na ust. § 215 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku. Do úvahy prichádzalo aj uloženie ochranného opatrenia, nie odsudzujúceho rozsudku.

Obvinený A. D. preto navrhol, aby dovolací súd vyhovel dovolaniu obvineného a v zmysle § 386 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona a zrušil napadnuté rozhodnutie a v zmysle § 388 po zrušení napadnutého rozhodnutia prikázal prvostupňovému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znova prerokoval a rozhodol.

K podanému dovolaniu sa vyjadril podaním doručeným okresnému súdu 22. októbra 2019 prokurátor Okresnej prokuratúry Partizánske (ďalej len prokurátor). Uviedol, že dovolanie možno podať iba z dôvodov taxatívne uvedených v ustanovení § 371 Trestného poriadku. Uznesením povereného príslušníka Obvodného oddelenia PZ Partizánske č. ORP-401/PE-PE-2015 z 19. októbra 2015, bolo podľa § 199 ods. 2 Trestného poriadku začaté a zároveň podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku vznesené obvinenie A. D. pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) ods. 3 písm. b) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v uznesení.

Podľa § 37 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní ak je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo jeho spôsobilosť na právne úkony je obmedzená.

Pokynom dozorujúceho prokurátora zo 6. novembra 2015 bola policajtovi okrem iného, uložená povinnosť zabezpečiť obvinenému obhajcu, ako aj stotožniť osobu, ktorá vykonáva práva zákonného zástupcu, ktoré osoby budú následne prítomné pri úkonoch v predmetnej trestnej veci, pričom tieto osoby sa zúčastnili aj výsluchu obvineného. Obvinenému A. D. bola Okresným súdom Partizánske ustanovená obhajkyňa JUDr. Viera Vaňková, ktorá prevzala obhajobu obvineného a zúčastňovala sa

procesných úkonov, vrátane konania o dohode o vine a treste pred prokurátorom v Partizánskom 8. septembra 2016, ktoré bolo pre neprítomnosť obvineného zmarené. Ďalšie konanie o dohode o vine a treste už za prítomnosti obvineného, jeho obhajkyne ako aj poškodenej sa konalo 19. októbra 2016, kedy obvinený slobodne a bez nátlaku odpovedal na všetky položené otázky zhodne - „áno“. Nakoľko predloženú dohodu o vine a treste schválil aj Okresný súd Partizánske, rozsudok nadobudol právoplatnosť v ten istý deň. S poukazom na uvedené, prokurátor považuje dovolanie obvineného za nedôvodné, pretože nebolo porušené jeho právo na obhajobu. Ustanovený obhajca sa zúčastňoval úkonov tak v prípravnom konaní, po vznesení obvinenia, ako aj v konaní pred súdom.

Vzhľadom na uvedené prokurátor navrhol dovolanie obvineného A. D. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí uznesením odmietnuť, pretože nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátora zaujal obvinený prostredníctvom obhajkyne 2. decembra 2019 stanovisko, v ktorom uviedol, že k porušeniu jeho práv došlo konaním, ktoré predchádzalo schváleniu dohody o vine a treste. Výsluchy podozrivého a obvineného boli vykonané bez prítomnosti akéhokoľvek zástupcu, či opatrovníka. Do úvahy v jeho prípade prichádza aj možnosť zastavenia trestného stíhania pre nepričetnosť. Schvaľovanie dohody o vine a treste bolo už len vyústením chybného trestného konania, v ktorom bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané v zákonnej lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), z dôvodu § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Súčasne však zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože bolo podané neoprávnenou osobou.

Dohoda o vine a treste je osobitným druhom konania, ktorý je upravený v siedmej hlave Trestného poriadku. Význam konania o dohode o vine a treste spočíva najmä v tom, že správne vedené a štruktúrované dohody sú prospešné tak pre obvineného, ako aj pre spoločnosť. Podstata tohto inštitútu spočíva v tom, že dochádza k uzavretiu obojstranne výhodnej dohody medzi prokurátorom a obvineným o spôsobe ukončenia trestnej veci, pričom táto dohoda následne podlieha schváleniu súdu. Týmto konaním sa obvinený vzdáva práva na prerokovanie veci pred nezávislým a nestranným súdom na hlavnom pojednávaní a trest mu súd ukladá bez dokazovania viny po tom, ako kladne odpovie pred súdom na verejnom zasadnutí na zákonom taxatívne stanovené otázky uvedené v ustanovení § 333 ods. 3 Trestného poriadku pod písmenami a) až j).

Kladnou odpoveďou na otázku uvedenú v ustanovení § 333 ods. 3 písm. j) Trestného poriadku sa obvinený okrem iného, vzdáva aj práva podať proti rozsudku o schválení dohody o vine a treste riadny opravný prostriedok (odvolanie).

Z dikcie ustanovenia § 334 ods. 4 Trestného poriadku síce vyplýva možnosť podať dovolanie proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste, a to z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, avšak v tomto ustanovení, ako ani v ďalších ustanoveniach siedmej hlavy Trestného poriadku, týkajúcich sa konania o dohode o vine a treste nie je uvedené, kto je osobou oprávnenou na podanie dovolania pre tento špecifický prípad.

Táto otázka bola vyriešená na zasadnutí trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, kde bolo schválené rozhodnutie Najvyššieho súdu, sp. zn. 2 Tdo 32/2007, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2008 pod číslom 58, z ktorého vyplýva, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým rozhodol o schválení návrhu na dohodu prokurátora a obvineného o vine a treste a ktorý nadobudol právoplatnosť vyhlásením, môže podať dovolanie iba minister spravodlivosti z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 369 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 Trestného poriadku podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1.

Podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku právoplatné rozhodnutie súdu druhého stupňa môže dovolaním napadnúť z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 Trestného poriadku a) generálny prokurátor proti ktorémukoľvek výroku, b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka. Z citovaných ustanovení vyplýva, že proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste, možno podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Aj keď v § 334 ods. 4 Trestného poriadku nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému toto právo prislúcha, treba ho vykladať v spojení s § 369 ods. 1 Trestného poriadku, z ktorého vyplýva, že oprávnený na podanie dovolania v tomto prípade je len minister spravodlivosti (na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby), a to z dôvodu, že ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa (na rozdiel od obvineného a generálneho prokurátora, ktorí sú podľa § 369 ods. 2 Trestného poriadku oprávnenými osobami na podanie dovolania len proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa). V tejto súvislosti možno poukázať na už konštantnú judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanovenie § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby [§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c), § 372 ods. 1 Trestného poriadku] - porovnaj uznesenie najvyššieho súdu zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 12/2017, prípadne uznesenie sp. zn. 2 Tdo 32/2007, publikované pod R 58/2008.

Keďže v posudzovanom prípade bolo dovolanie podané neoprávnenou osobou, dovolací súd ho na neverejnom zasadnutí, bez meritórneho preskúmania veci, podľa § 382 písm. b) Trestného poriadku odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.